

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. søndag i fastetida - søndag 28. februar 2021

Prekentekest: Luk 7,36-50

Lesetekst I: 1 Mos 3,8-15

Lesetekst II: Rom 5,17-19

Hennes mange synder er tilgitt

Søndagens preg

Lesetekstene for 2. søndag i fastetida handler om konsekvensene av syndefallet for forholdet mellom Herren Gud og menneskeslekta, og om fiendskapet mellom menneskene og Satan, men også om «slangeknuseren» som skal knuse den onde slangens hode, - det såkalte «protevangeliets» (1 Mos 3.8-15). I epistelteksten bekreftes det at Jesus gjennom sin «rettferdige gjerning» gjorde opp for syndefallets konsekvenser og ble til frifinnelse og liv for alle (Rom 5,17-19). Prekentekest fokuserer på syndenes forlatelse og den kjærlighet til frelseren, Jesus, som springer ut av erfaringen av å være en tilgitt synder (Luk 7,56-50).

Lukasevangeliets særpreg

Samtidig som Lukas forteller mange av de samme historiene som de andre synoptikerne, legger vi merke til at han gjerne skildrer Jesu møter med syke, fattige, syndere, tollere, fariseere og kvinner. Han legger vekt på hvordan Jesus møter alle disse med vennlighet og nåde. Det er hos Lukas at Jesus siteres slik: «For Menneskesønnen er kommet for å lete etter de bortkomne og berge dem.» (Luk 19,10). I tillegg forteller Lukasevangeliets om Jesu fødsel og noe fra hans barndom, og mot slutten av Jesu liv har Lukas med en lang og innholdsrik reise til Jerusalem som for en stor del er særstoff for dette skriftet.

Evangeliet forteller om hvordan Jesus åpenbarte seg mer og mer for disiplene, og hvis vi ser på konteksten i kapittel 7 har vi både gjerninger og taler som viser disiplene og oss hvem Jesus er: Fortellingen om offiserens sønn i Kapernaum, som ble helbredet. Oppvekkelsen av enkens sønn i Nain. Jesu svar på døperen Johannes' spørsmål og hans vitnesbyrd om Johannes. Samtidig som disse tekstene åpenbarer Jesus for oss, leder de opp til dagens prekentekest og spørsmålet om hvem han er som til og med tilgir synder (v. 49). Ett av ankepunktene mot Jesus blant folket og fariseerne var dette: «Se, for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!» (Luk 7,34).

Måltidet hos fariseeren Simon

Jesu ble innbudt til et måltid hos fariseeren Simon, og han tok imot invitasjonen. Det er i tråd med det vi vet om Jesus fra tekster både hos Lukas og de andre evangelistene, - nemlig

at han ikke gjorde forskjell på folk, men møtte både høy og lav med vennlighet og respekt. Vi kan ikke vite sikkert hvorfor Simon innbød Jesus. Det var trolig ikke fordi han var Jesu venn eller disippel, for han var tydeligvis skeptisk til ham, selv om han kan kalle ham «Mester». Så jeg heller til den tolkning at han gjorde det mest av nysgjerrighet og med et ønske om å oppnå noe gjennom det selv. Jesus var tross alt blitt rimelig godt kjent i befolkningen.

Det er ikke nødvendig å lese denne fortellingen som identisk med de lignende historiene i de andre evangeliene (Matt 26,6-13; Mark 14,3-9; Joh 12,1-8). Den er unik for Lukas, og slike salvinger av Jesus må ha skjedd flere ganger. Selv om det ikke er understreket her, kan en salving leses som et vitnesbyrd om Jesu identitet som den salvede Messias.

Jesus tok plass ved Simons bord, og det er tydelig at de lå ved bordet (v. 37), med føttene ut til sida og litt bakover fra selve bordet. Det kan vel hende at måltidet forløp noe annerledes enn verten Simon hadde sett for seg, selv om det ikke var uvanlig at fremmede og ubedte gjester kom inn et hus ved en slik anledning, da dører og vinduer var åpne ut mot gata. Slike gjester satt ikke til bords, men det var plass til dem langs veggene, og de kunne lytte til og delta i samtalen ved bordet.

Ei kvinne som levde et syndefullt liv

En av dem som kom inn i Simons hus, var ei kvinne som var kjent der i byen for å leve et syndefullt liv. Simon visste tydeligvis dette, og han var trolig ikke den eneste. Uttrykket «syndefull kvinne» er ikke spesifisert, men kan ifølge Strack-Billerbeck ha nyansen prostituert. Vi vet ikke sikkert om dette gjaldt denne kvinna.

Jeg heller til den oppfatning at kvinna hadde møtt Jesus før, trodd på ham og fått syndenes forlatelse. Nå hadde hun hørt ryktet om at han var kommet til hennes by og lå til bords hos fariseeren Simon. Full av takknemlighet over det han hadde gitt henne og var for henne, tok hun en verdifull alabastkrukke med dyr, fin salve og ga seg i vei til Simons hus. Der stilte hun seg bak Jesus, nede ved føttene, og gråt slik at tårene fuktet føttene hans. Hun tørket dem med håret sitt, kysset dem og smurte dem med salven. Vi kan forstå at noen syntes det ble vel klamt og intimt, særlig med tanke på hennes velkjente bakgrunn og livsførsel. Men Jesus tok imot kvinna, hennes tårer, olje, takknemlighet og kjærlighet. Han bekreftet at hennes synd var tilgitt og at hun var frelst ved tro på ham.

Synderen Simon

Fariseeren Simon var ikke så oppmerksom på at han selv var en synder. Han levde nok et respektabelt liv og var mer opptatt av den kvinnelige gjestens synd. Etter hans syn burde Jesus avvise hennes tilnærmelser, særlig dersom han var en profet og visste hva slags kvinne hun var. Det er mulig at Simon her var glad for at han fikk en mulighet til å teste Jesus. Sentralt i hans forståelse av en profets kall stod evnen til å avsløre synd og kjenne mennesker. Jesus oppfylte disse kriteriene med god margin. I tillegg til at han kjente denne kvinna, visste han også hva Simon tenkte i sitt indre. Derfor konfronterte han Simon, først med en lignelse, og deretter mer direkte.

To menn hadde gjeld hos en pantelåner, den ene skyldte ham en god årslønn, mens den andre skyldte ham tiendeparten. Begge fikk gjelda si ettergitt. Simon var enig i at den som hadde fått mest ettergitt, trolig ville vise pantelåneren størst takknemlighet og kjærlighet.

I anvendelsen av denne lignelsen på Simon og den kvinnelige gjesten, tror jeg ikke Jesus taler om deres objektive skyld overfor Gud, men om deres syndserkjennelse. Kvinna hadde allerede erkjent sin store synd overfor Jesus og fått den 100% tilgitt. Derfor viste hun ham stor og frimodig takk og kjærlighet på den måten hun best kunne. Jesus sa: «Hennes mange synder er tilgitt, derfor har hun vist stor kjærlighet» (v. 47). Simon, som objektivt sett var en like stor synder overfor Gud, hadde ikke vist Jesus noen spesiell takk eller kjærlighet. Han hadde ingen fornemmelse av å være en synder, og gikk glipp av takken og gleden over Guds tilgivelse. Vi ser en parallell til denne situasjonen i eksempelfortellingen om fariseeren og tolleren, som vi finner i Luk 18,9-14.

Hvem er Jesus?

Simon var nok på mange måter en korrekt vert, men han kunne ha gjort mye mer for sin gode gjest hvis han hadde villet det. Jesus klaget ikke på behandlingen han fikk, men han ga likevel verten mye å tenke på når han sammenlignet ham med den kvinnelige gjesten. Hun fikk høre fra Jesu munn: «Syndene dine er tilgitt». Jeg tror det var en bekreftelse på noe hun hadde hørt før. I tillegg sa Jesus til henne: «Din tro har frelst deg. Gå i fred!» Troen viste seg i dette at hun gikk til Jesus med sitt liv og sin synd. Tro på Jesus og takk til Jesus er to sider av samme sak.

Bare Gud kan tilgi synd, sa fariseerne og de skriftlærde (Luk 5,21). Jesus motsa dem ikke i dette. Når han sa til kvinna «syndene dine er tilgitt», var det et uttrykk for at han var sann Gud. Han var Messias, den salvede frelserkongen. Kvinna gjorde det rette.

Bård Hauge

Pensjonist, tidligere rektor og NLM-misjonær

baardh@online.no